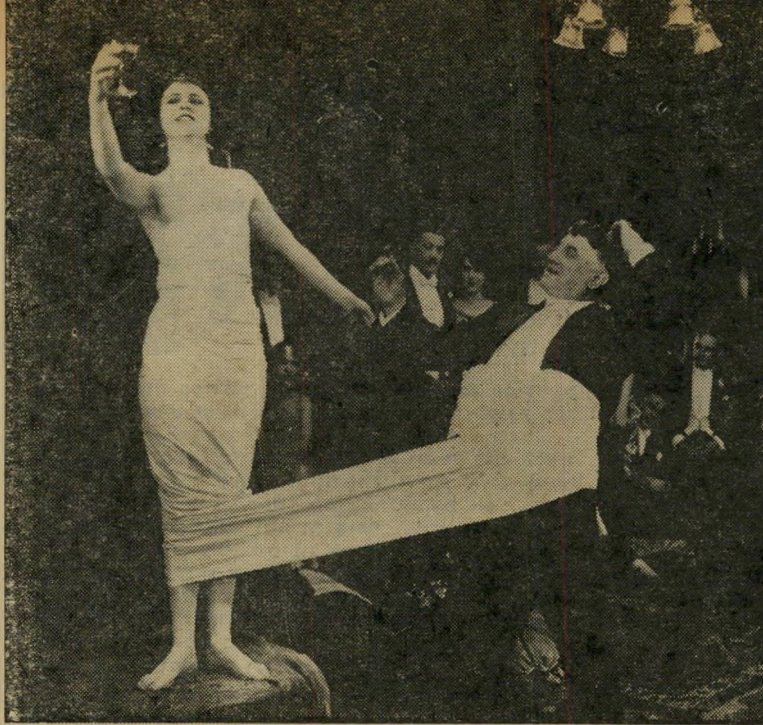

(המשך מעמוד 51)

מהם מנגן באקורדיון, שני שר, ומאחר יושבת מארי סנט קלייר, גיבורת הסיפור, עם אחד היתומים שבטיפולה. המכוננית והעגלה חולפות זו מול זו, מבלי שהיושרים בים ישגיחו זה בזה. העולמות שנפגשו פעם, נפרדו לעד.

מה שמעלה את הסרט הזה, מעל ומעבר לכל המלודרמות הרבות הדומות לה במיבנה העלילתי, היא גישתו של צ'פלין. ראשית, הוא מסרב להעריך את גיבוריו. מארי סנט קלייר איננה קורבן של אהבה נכזבת. זוהי נערה שבאמת אוהבת את התפנוקים של העיר הגדולה, את סעודות הפאר ואת התכשיטים, ובפגישה החוזרת עם הצעיר, יותר משמתעוררת בה אהבה ישנה, היא חשה געגועים להסדר הבורר גני המהוגן: בית, ילדים, בעל. הצעיר עצמו, מאהב יותר במחשבה שהוא מאהב, מאשר באשה עצמה, ועם היותו אמן, נזהר צ'פלין ואינו מקנה לו שום תכונות עיי לאיות. למרות שהוא מתגורר בעליית-גג, הוא התגלמות הערכים הבורגניים. בחור מרובע החי עם אמו ותחת השפעתה, אשר לנער הששועים, לכאורה הנבל של הסיפור, קשה שלא לחבב את דמותו המפרי כחת ואת הציניות שלו, ואין פלא שהתפי קיד פתח את שערי הליוד לרווחה בפני השחקן אדולף מנז'ו.

משמעות פסיכולוגית. אבל מעבר לדמויות עצמן, צ'פלין מעיר את הערותיו בעזרת הדמויות הצדדיות, שאף אחת איננה מיקרית. סצנות הטכנים הסותמים אפס מול צחנת חיה הנחשבת מטעם כפי "המבין" מנז'ו, ההתרפסות של רבי-המלך צרים והשיחות האילמות שלו עם עוזרו, גוסף להמור שבחן, מכילות את היחס של צ'פלין עצמו למעשיהן ולהתנהגותן של הדמויות. הרכילות של מארי וחבי רותיה אינן נשמעות אומנם, כי הסרט אינן לם, אבל רישומיהן ניכרים בבירור על פניה של המעסה המבוגרת המטפלת במארי. המצלמה עוקבת אחריה במשך סצנה שלמה, שהדמויות המרכזיות בה הן כביכול הגנדרניות המפספסות. אם למי שהו יש ספק בקשר לנטיית הנפשיות של הגיבורה, הנה היא מפגינה ברגע אחד את שאטה הנפש שלה מן הממון, בפני מחורה העשיר, ומשליפה ענק פנינים מן החלון. דקה לאחר מכן, היא רודפת אחרי הקבצן שהרים את הענק מן הרצפה, לר קחת אותו חזרה בועם, וברגע האחרון מתחרטת על התנהגותה ודוחפת לקבצן ההמום שטר כסף לתוך היד, כדי לנתחם. במשך כל הזמן הזה, יושב לו המאהב

חיננה כסירטו של צ'פלין, "האשה מפאריס" ענק פנינים מן החלון

העשיר, תחילה מנגן בלעג על סקסופון מינאטורי, ואחר-כך פורץ ברעמי צחוק גלויים, שעה שהאשה חוזרת עם הענק בידיה. לבסוף, אין לקח מאלף יותר לכוח הרמיוז של הקולנוע, מסצנה שבה מארי ומחורה סועדים במיסעדה, ומולם רווקה מזדקנת והגיגולו שלה. מן המבטים שמח-ליפים הארבעה אפשר להבין יותר מאשר מעשרות דפי דיאלוג.

צ'פלין עשה את הסרט כולו לכבודה של עדנה פרובינס, מי שהופיעה לצידו ביותר משלושים סרטים קצרים והיתה, בתקופה מסוימת בחייו, אהבתו הגדולה. הוא השקיע בסרט סכום עתק, יחסית ל-אותם הימים — 800 אלף דולר. מספרים שכמעט כל סצנה צולמה בין 50 ל-200 פעם, עד שהשביעה את רצונו. אבל התור צאה הצדיקה את עצמה, מישחק של עדנה פרובינס ואדולף מנז'ו הוא טיבעי ומשוחרר לחלוטין, למרות שעמדו בלחץ כזה בהסרטה. אין פלא שצ'פלין מתנאה באוטוביוגרפיה שלו, כי הצליח לסחוט משמעות פסיכולוגית ממעמדים פשוטים ביותר, דוגמת סצנה שמראה כיצד מגלה מארי כי מחורה עומד להינשא לאחורת. אחת מחברותיה מראה לה ידיעה בעיתון, היא מסתכלת בויליזול, משליכה את העי-

הבמאי ורנר הרצוג מציג את שני צידי האוקיאנוס כשוים בהתנכרות שלהם ל-יוצאי-דופן, ובדרישת הרוב שהמיעוט ידמה לו בכל. סרט יוצאי-דופן ומעניין, עם ברורו אס, השחקן שגילם את קאספר האור.

*** שירה (מוגרב, ארצות-הברית) — נהגי משאיות ענק כנציגים אחרונים של שוחרי הדורר האמיתיים, בעימות עם החוק ועם המיסד. סם פקינפה בייט קיטעי אלימות בתנופה הרגילה שלו, אבל הפעם בתוספת הרבה הומור. עם כריס כריסטופרסון ואלי מקגרו.

*** 1900 (דקל, איטליה) — קורות איטליה במחצית הראשונה של המאה, כי סרט מרהיב של ברנרדו ברטולוצ'י, שהוא חוויה חזותית ודרמטית גם אם הוא מר-

שחקנים פרובינס ומנז'ו סרט לכבוד שחקנית

גיו לא פעם במסר הרעיוני הכפוי. מלא וגדוש כוכבים.

*** תרגילי לבלשיות מתחיה (אלנבי, ארצות-הברית) — קומדיה חביר בה ומטרפת על בלונדית גדולת עיניים (גולדי הון) שמחזיקה, בלי ידיעתה, בסוד העשוי להסגיר כנופיית קושרים מסוכנת.

ירושלים

*** סיפור הפרברים (ירושלים, ארצות-הברית) — רומיאו ויוליה בשכר נות העוני של ניו-יורק. המוסיקה של ליאונרד ברנשטיין ובימוי מזהיר של הר סצינות הראשונות מעניקים לסרט את נצי-חיותו. השמאלץ שבהמשך, מעניק לו את הצלחתו המיסחרית.

*** אני אוהב את גרושתי (בניי-נייאומה, ארצות-הברית) — קומדיה רור מנסית על אשה הנתונה בין בעל מרובע ומאהב היפי. על אף האופנתיות והקרי צות לטעם הקלה הפסבדו-משכיל, יש בי סרט סימנים להומור החם והאנושי האור פייני לבמאי פול מאורסקי.

חיפה

*** אשה לא נשואה (אודי, ארצות-הברית) — אשה לומדת לעמוד על רגליה אחרי 17 שנות נישואים, שבהם הסתפקה בתפקיד של אשת איש. הומור מפוכח ומישחק שובה לב של ג'יל קליי-ברג בתפקיד הראשי.

*** רצח על הנילוס (רוג, אנגליה) — מותחן של אגאתה כריסטי בעיבוד נור צץ וגדוש כוכבים, הנערז בנופי עמק הנזי לוס. פיטר יוסטינוב הוא התגלמות הרקול עסיסית והמרנינה ביותר של הבלש הרקול פוארו.

הבמאי כתב מיכתב

וכיום שייך לברית-המועצות. ואכן, יש לו נטיה מיוחדת בכל מה שהוא מעלה על הכד, לעסוק בהווי הצועני בנוסח ארצות הבלקן, יותר מאשר בערבות רוסיה התי כונה.

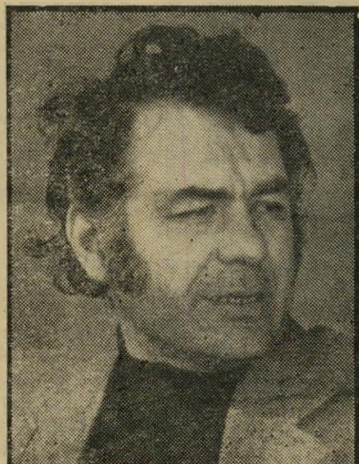
צוענים אמיתיים. לוטיאנו הפך אחי רי השנה האחרונה נציג רישמי של התעי שיה הסובייטית, וזאת אחרי שסרט חדש יותר משלה, בשם תקרית צייד ייצג את הרוסים בפסטיבל הסרטים בקאן. אומנם הסרט הזכיר ברגעים רבים ביקור במור סיאון שעווה של דמויות צ'כוב, שעל סיר פור משלו מבוסס הסרט, אבל גם בו יש לצוענים תפקיד מרכזי יותר מאשר בסיי פור המקורי.

בביקורו בקאן הוכיח לוטיאנו, שהוא אכן בן אומה "משוחררת" שלא שכח את שפת אמו. כאשר שמע שסירטו הקודם נמכר לישראל, הפקיד בידי המפיץ מיכתב בשפה הרומנית, המיועד לעיתון בשפה הרומנית המופיע בישראל — חיינו (או במקור, ויאצה נואטרה). המיכתב הוא הקדשה של הסרט לקוראי העיתון בתיקי וזה שהוא ישמש מסר של אהבת אדם, יופי והבנה הדדית.

דריאגו, הסרט שמתאר בהרחבה את חיי הצוענים במזרח אירופה, הוא אחד הסרטים הסובייטיים המעטים שיש בהם סצינות של עירום מלא. בתפקידים הראשיים בסרט מופיעים שני שחקנים שהם אכן צוענים מרומניה, סוולנה טומא ורי גריגורי גריגוריו, שניהם אנשים הקרובים לבמאי לוטיאנו ששיתף אותם גם בסרי טים שעשה לאחר מכן.

למרות שהסרט דובר אנגלית, הרוסים ידעו היטב לאן היה מיועד העותק שגלח מהם. בקרוב, כנראה, יוצג בישראל סרט נוסף מאותו המקור בשם אהבת צועני, שגרכש בפאריס מחברה בשם אודיפון, המספק סרטים רוסיים למערב אירופה.

אהבת צועני הוא סירטו הראשון של במאי בשם אמיל לוטיאנו. כפי שהשם מרמז, הוא יליד איזור שהיה פעם רומני

במאי לוטיאנו אומה משוחררת

עירום ב"אהבת צועני" צועניה משוחררת

גע להכאת סרטים סובייטיים לארץ. שור מר הערות המוצג בימים אלה בתל-אביב, הוא הפקה סובייטית שגרכשה בפאריס ו-